

Chrząszcze (Coleoptera) Śląska Dolnego i Górnego – dotychczasowy stan poznania oraz nowe dane faunistyczne: Mycetophagidae

JANUSZ GRZYWOCZ¹, HENRYK SZOLTYS², ROMAN KRÓLIK³, CZESŁAW GREŃ⁴,
WOJCIECH T. SZCZEPAŃSKI⁵, MIŁOSZ A. MAZUR⁶

¹ ul. Szpitalna 19, 41-711 Ruda Śląska, e-mail: grzywocz.a.j@wp.pl

² Park 9, 42-690 Brynek, e-mail: henryk.szoltys@wp.pl

³ Ligota Zamecka 56a, 46-200 Kluczbork, e-mail: agrilus@poczta.onet.pl

⁴ ul. Gaikowa 10, 41-707 Ruda Śląska, e-mail: czeslaw.gren@vp.pl

⁵ Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Katedra Zoologii, ul. Bankowa 9,
40-007 Katowice, e-mail: wszczepanski@us.edu.pl

⁶ Uniwersytet Opolski, Katedra Biosystematyki, ul. Oleska 22, 45-052 Opole, e-mail: milosz@uni.opole.pl

ABSTRACT. Beetles (Coleoptera) of Lower and Upper Silesia – the current state of knowledge and new faunistic data: Mycetophagidae.

The state of knowledge on the Mycetophagidae (Coleoptera) of Lower and Upper Silesia is presented. On the basis of data from references and available from collections specimens: in the fauna of Lower and Upper Silesia until now appearing 14 species of Mycetophagidae were reported; *Litargus balteatus* is new for the Lower Silesia.

KEY WORDS: Coleoptera, Mycetophagidae, faunistic, new data, Lower Silesia, Upper Silesia, Poland.

WSTĘP

Mycetophagidae to niewielka rodzina chrząszczy, z której w Polsce w sposób pewny wykazano 14 gatunków, a ich występowanie potwierdzono również na Śląsku. Podsumowanie 19. i 20. wiecznych danych faunistycznych zawiera *Katalog Fauny Polski* (BURAKOWSKI *et al.* 1986, 2000). Po tej publikacji ukazało się kilka prac zawierających informacje o Mycetophagidae Śląska (GRZYWOCZ & SZOLTYS 1997, SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997, KRÓLIK 1999, SZAFRANIEC *et al.* 1999, MELKE & GRZYWOCZ 2003, GUTOWSKI *et al.* 2006, SZOLTYS 2009, RUTA *et al.* 2012, SZOLTYS & GRZYWOCZ 2014), w których między innymi wykazano dwa gatunki wcześniej nie stwierdzone (*Mycetophagus ater*, *Typhaea haagi*), będące wspólnie w ekspansji.

MATERIAŁ I METODY

Publikacja powstała w oparciu o materiały pozyskiwane przez autorów oraz przez osoby (Koledzy: Grzegorz Chowaniec, Adam Grzywocz, Andrzej Mrowicki, Tomasz Kościelny i Tadeusz Mróz), które przekazały odłowione przez siebie okazy, za co autorzy składają im serdeczne podziękowania. Odłowienia prowadzono metodami powszechnie znanymi i stosowanymi w entomologii. Wśród nich przede wszystkim należy wymienić przeglądanie i przesiewanie substratu z gnijących, zagrzybionych drzew, zarówno stojących jak i powalonych (mursz, odstająca kora, zawartość dziupli, grzyby świeże oraz rozkładające się), przesiewanie ścióły i murszu u podstawy starych drzew, odłow

w locie i „na upatrzonego”. Gatunki częściej spotykane w środowisku synantropijnym były wysiewane m.in. ze spleśniałego zboża i gnijącego siana. Niektóre okazy były odławiane wieczorami do światła.

Granice Śląska Górnego zostały przyjęte za *Katalogiem Fauny Polski*, natomiast obszar Śląska Dolnego poszerzony został o północną część Borów Dolnośląskich (GREŃ *et al.* 2013).

W niniejszej publikacji nazewnictwo przyjęto wg NIKITSKY (2008). Wszystkie uwzględnione w tekście okazy dowodowe znajdują się w zbiorach autorów.

W wykazie użyto następujących symboli i skrótów:

AG – Adam Grzywocz, **AM** – Andrzej Mrowicki, **CG** – Czesław Greń, **GC** – Grzegorz Chowaniec, **HS** – Henryk Szoltyś, **JG** – Janusz Grzywocz, **MM** – Miłosz A. Mazur, **RK** – Roman Królik, **TK** – Tomasz Kościelny, **TM** – Tadeusz Mróz, **WS** – Wiesław Szczepański, **WTS** – Wojciech T. Szczepański, **coll.** – kolekcja, **cult.** – hodowla, **ex.**, **exx.** – okaz, okazy, **leg.** – odłowić, **OSO** – obszar specjalnej ochrony ptaków, **SOO** – specjalny obszar ochrony siedlisk, **P.K.** – Park Krajobrazowy, **rez.** – rezerwat, **b. rez.** – były rezerwat, **św.** – przy świetle, * – gatunek nowy dla krainy, / (w dacie) – dekada.

WYNIKI

Badania faunistyczne prowadzone przez autorów na Śląsku, podczas których odłowiono 702 okazy chrząszczy omawianej rodziny, potwierdziły występowanie wszystkich 14. gatunków, jakie do tej pory są znane z obszaru Polski. Na terenie Śląska Górnego stwierdzono pełny skład gatunkowy, natomiast na Śląsku Dolnym 10 gatunków, z których *Litargus balteatus* jest nowym dla tej krainy.

WYKAZ GATUNKÓW

Litargus (Alitargus) balteatus LeCONTE, 1856

* Śląsk Dolny:

Głogówek [YR08], 25.06.1993, 1 ex., leg et coll. JG; Obrowiec [BA89], 12.09.2010, 2 exx., leg. et coll. CG; Oława, SOO Grądy w Dolinie Odry [XS64], 30.05.2014, 1 ex., leg. et coll. WTS.

Śląsk Górny:

Gipsowa Góra [BA84], 15.08.1998, 2 exx., leg. et coll. JG.; Grabówka [CA07], 21.07.1998, św., 1 ex., leg. et coll. JG.

Dane literaturowe: (GRZYWOCZ & SZOLTYS 1997, BURAKOWSKI *et al.* 2000, MELKE & GRZYWOCZ 2003, SZOLTYS & GRZYWOCZ 2014).

Litargus (Litargus) connexus (GEOFFROY, 1785)

Śląsk Dolny:

Głogówek [YR08], 25.04.1999, 5 exx., leg. et coll. JG; Oława, SOO Grądy w Dolinie Odry [XS64], 30.07.2014, 1 ex., leg. et coll. WTS; Pokój [XS94], 12.07.2010, 3 exx., leg. et coll. MM; Prędocin, OSO Grądy Odrzańskie [XS83], 17.05.2013, 1 ex., leg. et coll. WTS;

Rogalice [XS84], 7.06.2007, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Żagań [WT21], 27.04.1995, 1 ex., 2.05.1995, 2 exx., 20.06.1995, 1 ex., 28.07.1995, 1 ex., 19.08.1995, 1 ex., leg. et coll. CG; Żywocice, SOO Żywocickie Łęgi [YR19], 13.06.2013, 1 ex., 29.08.2013, 2 exx., leg. et coll. WTS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, RUTA *et al.* 2012).

Śląsk Górny:

Baranowice [CA34], 12.06.1996, 1 ex., leg. et coll. JG; Brynek [CA39], 20.05.1990, 2 exx., 31.05.1992, 1 ex., 28.06.1992, 1 ex., 29.03.1993, 1 ex., 4.04.1993, 1 ex., 9.04.1993, 1 ex., 29.04.1993, 1 ex., 7.04.1996, 1 ex., 3.08.1996, 1 ex., 31.10.2004, 1 ex., 12.04.2006, 1 ex., 2.05.2009, 1 ex., 7.06.2012, 1 ex., 25.05.2013, 2 exx., 7.06.2013, 1 ex., leg. et coll. HS; Chałupki, SOO Graniczny Meander Odry [CA03], 12.06.2013, 1 ex., leg. et coll. WTS; Grabice [YR04], 12.05.1995, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Grabówka [CA07], 21.07.1998, św., 1 ex., leg. et coll. JG; 3 exx. leg. et coll. CG; Jamna [CA56], 25.04.1993, 3 exx., 15.10.2000, 2 exx., leg. et coll. JG; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdieszowicki [BA98], cult. (*Quercus robur* L.) 10.06.2013, 1 ex., 26.07.2013, 1 ex., 19.01.2014, 1 ex. (otrząśnięty z *Fraxinus excelsior* L.), 29.07.2014, 2 exx., 6.08.2014, 2 exx., leg. et coll. WTS; Lasowice Małe, „Czarny Staw” [CB03], 30.04.2013, 1 ex., leg. et coll. RK; Ligota Zamecka [CB04], 25.04.2014, 1 ex., leg. et coll. RK; Maciejów [CA37], 29.05.1998, 1 ex., leg. et coll. JG; Mikołów-Paniowy [CA46], 5.07.1993, 1 ex., 10.06.1996, 1 ex., leg. et coll. JG; Połomia [CA39], 1.11.1999, 1 ex., 26.05.2008, 1 ex., 11.05.2012, 1 ex., 15.09.2013, 1 ex., leg. et coll. HS; rez. Boże Oko [CA09], 3.11.2002, 5 exx., leg. TM, coll. HS; rez. Las Murckowski [CA66], 25.04.2009, 2 exx., leg. et coll. HS; 14.04.2009, 1 ex., 3.05.2009, 1 ex., 26.05.2009, 2 exx., 21.07.2014, 1 ex., leg. et coll. CG; rez. Łęczczok [CA05], 19.05.2011, 1 ex., leg. et coll. HS; rez. Segiet [CA48], 21.03.1994, 1 ex., 29.06.1994, 1 ex., 18.08.1995, 1 ex., 2.05.2008, 2 exx., 5.04.2009, 15 exx., 24.04.2010, 2 exx., 1.05.2010, 1 ex., leg. et coll. HS, 28.06.1992, 1 ex., leg. et coll. JG; Rybnik-Ochojec, Głębokie Doły [CA25], 11.10.2013, 1 ex., leg. et coll. CG; Ruda Śląska [CA46], 8.05.2001, 1 ex., 31.05.2008 – 1 ex., 4.04.2009, 2 exx., leg. et coll. CG; Ruda Śląska [CA56], 23.04.2013, 1 ex., leg. et coll. CG; Ruda Śląska, Las Alina [CA47], 24.04.1993, 5 exx., leg. et coll. JG; Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], 12.05.1991, 2 exx., 30.05.1991, 1 ex., 14.04.1993, 1 ex., 18.04.2000, 1 ex., leg. et coll. JG; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 2/5.1998, 1 ex., 17.08.2000, 2 exx., leg. et coll. JG; Rudziniec Gliwicki [CA18], 26.07.1994, 2 exx., leg. et coll. JG; Siemianowice Śląskie, Bazantarnia [CA57], 25.05.1996, 1 ex., leg. WS, coll. WTS, 25.03.2012, 1 ex., 11.05.2012, 1 ex., leg. et coll. WTS; Stare Tarnowice [CA48], 2.05.2005, 1 ex., 5.05.2007, 1 ex., 29.05.2013, 1 ex., leg. et coll. HS; Śmiłowice [CA46], 17.05.1994, 1 ex., leg. et coll. JG; 2 km N of Święciny [YS05], 16.04.2005, 1 ex., leg. et coll. RK; Zagwizdzie [BB83], 13.05.1994, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Zawisz [YS05], 20.04.2007, 1 ex., leg. et coll. RK.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986; SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997; GUTOWSKI *et al.* 2006; SZOLTYS 2009).

Mycetophagus (Ilendus) multipunctatus HELLWIG, 1792

Śląsk Dolny:

Borowa Oleśnicka [XS57], 7.06.1990, 1 ex., 8.03.1992, 1 ex., leg. et coll. RK; Głogówek [YR08], 18.07.1998, 1 ex., leg. et coll. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

Brynek [CA39], 4.02.2002, 1 ex., 8.11.2003, 1 ex., 17.03.2004, 6 exx., 26.10.2011, 25 exx.,

28.10.2011, 6 exx., 24.03.2012, 3 exx., 14.04.2012, 2 exx., leg. et coll. HS; Brynek, park [CA39], 25.10.2013, 1 ex., leg. et coll. HS; Brzezcie [CA05], 2.04.1991, 1 ex., leg. et coll. JG; Chocianowice [CB04], 27.04.2012, 2 exx., leg. et coll. RK; Chorzów [CA57], 5.03.2008 – 7 exx., leg. et coll. CG; Góra św. Anny [BA99], 19.10.1997, 5 exx., leg. et coll. JG; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdziechowicki [BA98], 5.04.2004, 1 ex., leg. et coll. WTS; Las Murckowski [CA66], 2.10.2004, 1 ex., leg. et coll. HS; Lasowice Małe, „Czarny Staw” [CB03], 30.04.2013, 4 exx., leg. et coll. RK; P.K. Góra Św. Anny [CA09], 25.09.1999, 8 exx., leg. et coll. JG; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 28.10.1997, 2 exx., 2.06.1999, 1 ex., leg. et coll. JG; Stare Tarnowice [CA48], 2.05.2005, 1 ex., 5.05.2007, 1 ex., leg. et coll. HS; Zabelków [CA03], 21.03.2010, 13 exx., leg. et coll. RK.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, SZOŁTYŚ 2009).

Mycetophagus (Mycetophagus) ater REITTER, 1879

Śląsk Górny:

Jamna [CA56], 08.2013, 2 exx., leg. et coll. JG; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdziechowicki [BA98], 25.04.2004, 1 ex., 26.07.2013, św., 1 ex., 6.08.2014, 1 ex., leg. et coll. WTS; Kozłów [CA27], 20.06.2008, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Las Murckowski [CA66], 8.06.2009, 1 ex., 21.07.2014, 17 exx., leg. et coll. CG; Rybnik-Ochojec, Głębokie Doly [CA25], 13.08.2013, 1 ex., leg. et coll. CG.

Dane literaturowe: (SZOŁTYŚ 2009, SZOŁTYŚ & GRZYWOCZ 2014).

Mycetophagus (Mycetophagus) quadripustulatus (LINNAEUS, 1761)

Śląsk Dolny:

Brzeg [XS73], 24.08.1980, 1 ex., leg. et coll. HS; Głogówek [YR08], 25.06.1993, 1 ex., leg. et coll. JG; Lubsza [XS74], 2.05.2007, 8 exx., leg. et coll. MM; Ładza [YS03], 15.05.2008, 1 ex., leg. et coll. MM; Nowe Kolnie [XS83], 3.05.2008, 1 ex., leg. et coll. MM; Pokój [XS94], 15.05.2008, 1 ex., leg. et coll. MM; Rogalice [XS84], 24.06.1993, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Żaba [XS85], 26.05.2001, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Żagań [WT21], 8.05.1995, 1 ex., leg. et coll. CG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

Bąków, skład drewna [CB14], 1.04.1990, 1 ex., leg. et coll. RK; Boruszowice [CA49], 21.07.1994, 1 ex., leg. et coll. JG; b. rez. Dęby Boruszowskie [CA49], 27.05.1990, 1 ex., leg. et coll. HS; Brynek [CA39], 20.05.1990, 2 exx., leg. HS, coll. HS et JG, 11.05.1993, 1 ex., 5.06.1993, 1 ex., 5.08.1993, cult., 1 ex., 6.04.2008, 1 ex., 17.08.2012, 1 ex., 23.06.2013, 3 exx., leg. et coll. HS; Chorzów [CA57], 5.12.1994, 1 ex., leg. TK, coll. HS; Chorzów, Park Śląski [CA57], 23.04.1995, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Gipsowa Góra [BA84], 27.06.1999, 1 ex., leg. et coll. JG; Kalinów [CA09], 24.06.1993, 3 exx., leg. WS, coll. WTS; Kędzierzyn-Koźle [BA98], 12.05.2009, 1 ex., 1.05.2010, 2 exx., 2.06.2012, 3 exx., leg. et coll. MM; Kluczbork, las miejski [CB04], 11.04.2014, 1 ex., leg. et coll. RK; Lesisko [BA99], 4.08.2002, 1 ex., leg. et coll. JG; Miedary [CA39], 28.03.2009, 1 ex., leg. et coll. HS; Mikołów-Paniowy [CA46], 5.07.1993, 1 ex., leg. et coll. JG; Mikołów-Wygoda [CA46], 17.05.1994, 1 ex., leg. et coll. JG; Mokre Śląskie [CA46], 10.06.1993, 1 ex., leg. et coll. JG; Murcki [CA66], 21.05.2005, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Połomia [CA39], 1.08.2005, 2 exx., 20.08.2005, 2 exx., 2.04.2011, 6 exx., leg. et coll. HS; rez.

Góra Chełm [CA88], 21.05.1999, 1 ex., leg. et coll. HS; rez. Las Murckowski [CA66], 12.08.2000, 1 ex., 14.05.2001, 1 ex., 18.09.2004, 1 ex., 25.04.2009, 2 exx., leg. et coll. HS, 9.12.2006 – 1 ex., 14.04.2009, 1 ex., 26.05.2009, 1 ex., leg. et coll. CG; rez. Segiet [CA48], 2.05.1999, 4 exx., 2.05.2008, 1 ex., leg. et coll. HS; Ruda Śląska [CA46], 8.08.1996, 2 exx., 27.07.2008, 1 ex., leg. et coll. CG; Ruda Śląska, Las Alina [CA47], 16.05.1991, 3 exx., 5.08.1991, 1 ex., 24.04.1993, 4 exx., leg. et coll. JG; Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], 16.05.1991, 1 ex., leg. AM, coll. JG; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 21.04.1997, 2 exx., 25.05.2006, 1 ex., leg. et coll. JG, 17.06.2014, 1 ex., leg. AG et JG, coll. JG; Rudziniec Gliwicki [CA18], 13.06.1993, 1 ex., leg. et coll. JG; Siemianowice Śląskie, Bazantarnia [CA57], 22.04.2009, 1 ex., leg. et coll. WTS; Stare Tarnowice [CA48], 5.05.2007, 2 exx., 27.04.2009, 3 exx., leg. et coll. HS; Śmiłowice [CA46], 21.06.1993, 1 ex., leg. et coll. JG; Tworóg [CB30], 24.07.2012, 1 ex., leg. et coll. HS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997, SZOLTYS 2009).

Mycetophagus (Mycetoxides) fulvicollis FABRICIUS, 1793

Śląsk Dolny:

Śmiechowice [XS84], 6.06.1999, 1 ex., leg. et coll. RK; Żagań [WT21], 25.02.1995, 4 exx., leg. et coll. CG; 3.05.1995, 1 ex., leg. CG, coll. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

Brada, Góra Wawrzyńca [CA45/46], 11.05.2005, 4 exx., leg. et coll. JG; Bytom, Segiet [CA48], 2.05.1999, 7 exx., 24.04.2010, 1 ex., leg. et coll. HS, 27.04.1997, 1 ex., 30.08.1998, 4 exx., leg. et coll. JG; Czarnocin [CA09], 16.08.1998, 1 ex., leg. et coll. JG, 5.07.2008, 1 ex., leg. et coll. RK; Krywałd [CB40], 29.04.2012, 1 ex., leg. et coll. WTS; Las Murckowski [CA66], 12.08.2000, 2 exx., leg. et coll. HS, 25.06.2006, 1 ex., leg. et coll. JG; Mokre Śląskie [CA46], 22.10.2000, 1 ex., leg. et coll. JG; Nowa Bogacica, N-ctwo Kluczbork, L-ctwo Zameczek, oddz. 137 [BB94], 24.04.2000, 1 ex., 26.04.2003, 2 exx., leg. et coll. RK; Nowa Bogacica, N-ctwo Kluczbork, L-ctwo Zameczek [BB94], 16.04.2005, 2 exx., 8.04.2006, 1 ex., 11.03.2007, 12 exx., leg. et coll. RK; Połomia [CA39], 9.08.2000, 5 exx., leg. et coll. HS; rez. Boże Oko [CA09], 3.11.2000, 2 exx., leg. TM, coll. HS; Szonowice [BA95], 21.03.2010, 1 ex., leg. et coll. RK; Żyrowa [BA99], 1.05.2005, 1 ex., leg. et coll. RK.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997, SZAFRANIEC *et al.* 1999).

Mycetophagus (Parilendus) quadriguttatus MÜLLER, 1821

Śląsk Dolny:

Borowa Oleśnicka [XS57], 9.05.1993, 1 ex., leg. et coll. RK; Głogówek [YR08], 10-11.06.1995, 1 ex., 25.04.1999, 1 ex., leg. et coll. JG; Nowe Kolnie [XS83], 29.06.2008, 2 exx., leg. et coll. MM; Wrocław-Wojnow [XS56], 30.05.1993, 1 ex., leg. et coll. RK; Żagań [WT21], 3.05.1995, 1 ex., 26.05.1995, 1 ex., 31.05.1995, 1 ex., 3.06.1995, 2 exx., 7.06.1995, 1 ex., leg. et coll. CG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

b. rez. Dęby Boruszowskie [CA49], 19.06.1993, 1 ex., leg. et coll. JG; Brynek [CA39],

9.11.1997, 4 exx., leg. et coll. JG; Chocianowice [CB04], 30.04.2013, 1 ex., leg. et coll. RK; Kietrz [BA84], 1.05.1999, 1 ex., leg. et coll. JG; Kluczbork [CB04], 30.06.1996, 1 ex., leg. et coll. RK; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdzieszowicki [BA98], 5.04.2004, 1 ex., 25.04.2014, 1 ex., leg. et coll. WTS; Las Murckowski [CA66], 11.09.2004, 1 ex., leg. et coll. HS; Ligota Zamecka [CB04], 20-30.04.2014, 1 ex. i 1-15.06.2014, 1 ex. (fioletowa pułapka lejkowa), leg. et coll. RK; Mikołów-Paniowy [CA46], 20.04., 5.05.1993. cult. (*Fraxinus*), 1 ex., leg. et coll. JG; Mokre Śląskie, Fiołkowa Góra [CA46], 20.05.2001, 21 exx., leg. et coll. JG; Połomia [CA39], 3.08.2006, 3 exx., leg. et coll. HS, 3.10.1999, 1 ex., leg. et coll. JG; Bytom, Segiet [CA48], 30.08.1998, 1 ex., leg. et coll. JG; Stare Tarnowice [CA48], 16.11.2003, 1 ex., leg. et coll. HS; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 16.05.1991, 1 ex., 26.03.1992, 1 ex., 2.06.1992, cult., 1 ex., 24.04.1993, 1 ex., 2.06.1999, 3 exx., leg. et coll. JG; Wilkowice [CA48], 16.06.1996, 3 exx., leg. et coll. JG.

Dane literaturowe: (KRÓLIK 1999).

***Mycetophagus (Philomyces) populi* FABRICIUS, 1798**

Śląsk Dolny:

Żywocice, SOO Żywocickie Łęgi [YR19], 25.04.2014, 1 ex., leg. et coll. WTS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

Brynek [CA39], 29.04.1993, 2 exx., leg. et coll. HS; Kluczbork [CB04], 8.08.1996, 1 ex., 24.02.2002, 2 exx., leg. et coll. RK; Ligota Zamecka [CB04], 16.07.2001, 1 ex., leg. et coll. RK; Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], 3.06.2000, 1 ex., leg. et coll. JG; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 29.02.1992, 1 ex. (martwy), 22.08.2001, 1 ex., leg. et coll. JG; Tułowice [XS80], 6.05.1996, 1 ex., leg. et coll. RK.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

***Mycetophagus (Ulolendus) atomarius* (FABRICIUS, 1787)**

Śląsk Dolny:

Oława [XS64], 17.05.2003, 1 ex., leg. et coll. RK.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

Brzezie [CA05], 24.03.1990, 3 exx., leg. et coll. JG, 25.03.1990, 1 ex., leg. AM, coll. JG; Bytom, Segiet [CA48], 2.05.1999, 2 exx., 17.11.2002, 2 exx., 18.04.2006, 2 exx., 24.04.2010, 1 ex., leg. et coll. HS, 30.08.1998, 7 exx., leg. et coll. JG; 21.07.2014, 1 ex., leg. et coll. CG, 3.06.2011, 1 ex., leg. et coll. WTS; Czarnocin [CA09], 16.08.1998, 7 exx., leg. et coll. JG; Grabice [YS04], 12.05.1995, 1 ex., leg. WS, coll. WTS; Las Murckowski [CA66], 12.07.1998, 1 ex., 21.05.1999, 1 ex., 2.06.2001, 7 exx., leg. et coll. JG; 16.04.2009, 2 exx., 8.06.2009, 1 ex., 30.06.2009, 3 exx., 4.08.2009, 1 ex., leg. et coll. CG; Mikołów-Paniowy [CA46], 18.04.1993, 1 ex., leg. et coll. JG; N-ctwo Kluczbork, L-ctwo Święciny, oddz. 240i [YS05], 6.04.1999, 2 exx., leg. et coll. RK; P.K. Góra Św. Anny [CA09], 25.09.1999, 2 exx., leg. et coll. JG; rez. Boże Oko [CA09], 3.11.2002, 2 exx., leg. TM, coll. HS; rez. Las Murckowski [CA66], 12.08.2000, 2 exx., 14.05.2001, 1 ex., 12.08.2001, 3 exx., 11.09.2004, 1 ex., 18.09.2004, 1 ex., 2.10.2004, 1 ex., leg. et coll. HS; Rybnik-Ochojec, Głębokie Doły [CA25], 13.08.2013, 2 exx., leg. et coll. CG; Stare Tarnowice [CA48], 24.08.2001, 2 exx., 13.10.2001, 2 exx., 17.04.2009, 1 ex., 29.05.2013, 1 ex., leg. et coll. HS, 20.03.1999, 5 exx., leg. et coll. JG.

Dane literaturowe: (SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997, SZAFRANIEC *et al.* 1999).

Mycetophagus (Ulolendus) decempunctatus* FABRICIUS, 1801*Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

Brada, Góra Wawrzyńca [CA45/46], 22.07.2010, św., 2 exx., leg. et coll. JG; Jażwin [CB11], 12.08.1983, 2 exx., leg. et coll. HS; Nowa Bogacica, N-ctwo Kluczbork, L-ctwo Zameczek, oddz. 137 [BB94], 10.07.1999, 2 exx., leg. et coll. RK; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 04.1994, 1 ex., leg. et coll. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, SZAFRANIEC & SZOŁTYS 1997, GUTOWSKI *et al.* 2006).

Mycetophagus (Ulolendus) piceus* (FABRICIUS, 1777)*Śląsk Dolny:**

Głogówek [YR08], 18.07.1998, 4 exx., leg. et coll. HS, 25.04.1999, 17 exx., leg. et coll. JG; Oława [XS64], 11.06.1995, 1 ex., leg. et coll. RK; Oława, Grądy w Dolinie Odry [XS64], 22.05.2014, 1 ex., leg. et coll. WTS.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, RUTA *et al.* 2012).

Śląsk Górny:

Babice [CA05], 9.07.2006, 1 ex., leg. et coll. HS; Bąków [CB14], 30.08.1988, 1 ex., leg. et coll. RK; Boruszowice [CA49], 11.04.2004, 1 ex., leg. et coll. HS; b. rez. Dęby Boruszowskie [CA49], 19.06.1993, 6 exx., leg. et coll. JG; Brynek [CA39], 9.04.1993, 1 ex., 2.06.1993, 1 ex., 5.06.1993, 1 ex., 9.06.1993, 1 ex., 19.06.1993, 1 ex., 21.06.1993, 1 ex., 16.05.1994, 1 ex., 9.01.2000, 1 ex., 27.09.2000, 1 ex., 19.06.2008, 4 exx., 12.08.2008, 1 ex., 23.06.2013, 1 ex., leg. et coll. HS, 6.02.1990, 1 ex., leg. HS, coll. JG, 11.05.1991, 4 exx., leg. JG, coll. CG et JG, 19.06.1993, 2 exx., leg. et coll. JG; Brynek, park [CA39], 10.11.2012, 1 ex., 20.06.2013, 1 ex., 29.08.2013, 2 exx., 20.10.2013, 3 exx., leg. et coll. HS; Kluczbork [CB04], 25.08.1991, 1 ex., leg. et coll. RK; Kluczbork, las miejski [CB04], 22.04.1994, 1 ex., leg. et coll. RK; Kobiór [CA45], 5.1995, cult. (huba), 1 ex., leg. GCh, coll. JG; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdzieszowicki [BA98], 5.04.2004, 1 ex., cult. (*Laetiporus sulphureus* (BULL.) MURRILL), 18.04.2014, 2 exx., leg. et coll. WTS; Lasowice Małe, „Czarny Staw” [CB03], 15-20.05.2013, 3 exx. (pułapka ekranowa), leg. et coll. RK; Murcki [CA66], 2.07.1999, 1 ex., leg. et coll. HS; N-ctwo Kluczbork, L-ctwo Lasowice Małe, oddz. 179 [CB03], 16.05.1991, 1 ex., leg. et coll. RK; Nowa Wieś Tworoska [CA39], 30.12.2004, 1 ex., leg. et coll. HS; Ormontowice, Stawy Chudowskie [CA46], 29.07.2010, 2 exx., leg. et coll. JG; Połomia [CA39], 22.08.2000, 2 exx., 27.08.2005, 1 ex., leg. et coll. HS; rez. Las Murckowski [CA66], 11.09.2004, 3 exx., 2.10.2004, 1 ex., leg. et coll. HS; rez. Łęczczok [CA05], 19.05.2011, 2 exx., leg. et coll. HS; Rudziniec Gliwicki [CA18], 8.05.1994, 3 exx., 29.08.1998, 2 exx., leg. et coll. JG; Stare Tarnowice [CA48], 13.10.2001, 1 ex., leg. et coll. HS; Żyrowa [BA99], 14.08.2008, 1 ex., leg. et coll. RK.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, SZAFRANIEC & SZOŁTYS 1997).

Triphyllus bicolor* (FABRICIUS, 1777)*Śląsk Dolny:**

Głogówek [YR08], 25.06.1993, 19 exx., leg. JG, coll. HS, CG et JG, 25.04.1999, 1 ex., leg. et coll. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

Kędzierzyn-Koźle [BA97], 18.06.2012, 1 ex., leg. et coll. MM; Las Murckowski [CA66], 18.09.2004, 2 exx., leg. et coll. HS, 7.10.2001, 2 exx., 25.07.2005, 4 exx., leg. et coll. JG; Lesisko [BA99], 4.08.2002, 3 exx., leg. et coll. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997).

Typhaea haagi* REITTER, 1874 (= *T. decipiens* LOHSE, 1989)*Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (RUTA *et al.* 2012).

Śląsk Górny:

Ligota Zamecka [CB04], 07-09.2009, 1 ex., leg. et coll. RK; Tuły [BB94], 11.09.1994, 1 ex. (z owocnika grzyba kapeluszowego), leg. et coll. RK.

Dane literaturowe: (MELKE & GRZYWOCZ 2003, SZOLTYS & GRZYWOCZ 2014).

Typhaea stercorea* (LINNAEUS, 1758)*Śląsk Dolny:**

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Śląsk Górny:

Brynek [CA39], 25.07.1992, 2 exx., 3.07.1993, 1 ex., 16.07.1994, 1 ex., 28.07.1995, 1 ex., leg. et coll. HS; Brynek, park [CA39], 20.08.2012, 1 ex., 8.08.2013, 3 exx., 15.08.2013, 1 ex., leg. et coll. HS; Drutarnia [CB40], 10.07.1999, 1 ex., leg. et coll. JG; Góra Św. Anny [BA99], św., 1 ex., leg. et coll. JG; Kluczbork [CB04], 11.09.1998, 1 ex. (w budynku mieszkalnym), leg. et coll. RK; Kolonia Mechnica, SOO Łęg Zdieszowicki [BA98], 22.04.2009, 1 ex., leg. et coll. WTS; Mikołów-Paniowy [CA46], 14.08.1996, św., 1 ex., leg. et coll. JG; Połomia [CA39], 3.08.2006, 4 exx., leg. et coll. HS; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 3.07.1992, 1 ex., leg. et coll. JG.

Dane literaturowe: (BURAKOWSKI *et al.* 1986, RUTA *et al.* 2012).

PODSUMOWANIE

Wykazanie 100% fauny krajowej Mycetophagidae na Górnym Śląsku praktycznie wyczerpuje wątek badań faunistycznych na tym terenie. Dalsze prace mogą mieć na celu dokładniejsze poznanie rozmieszczenia poszczególnych gatunków poprzez wykazywanie ich z nowych stanowisk. Stanowią też odpowiednią bazę dla ewentualnych prac porównawczych, prowadzonych w przyszłości. Na Dolnym Śląsku (92,9% fauny krajowej) nie stwierdzono do tej pory *Mycetophagus ater*, a występowanie *Mycetophagus decempunctatus* oraz *Typhaea stercorea* należy potwierdzić nowymi danymi (tab. 1). Istnieje też pewne prawdopodobieństwo stwierdzenia nowych – zawlekanych, bądź występujących naturalnie gatunków, (np. *Berginus tamarisci* WOLLASTON, 1854 lub *Pseudotriphyllus suturalis* (FABRICIUS, 1801).

Tabela 1. Lista gatunków Mycetophagidae wykazanych na obszarze Śląska Dolnego i Górnego w literaturze (kolumna 3, 4) oraz podczas obecnych badań (kolumna 5, 6) na tle listy krajowej (kolumna 2).

Table 1. List of species of Mycetophagidae recorded in the area of Lower and Upper Silesia in literature (column 3, 4) and during current researches (column 5, 6) relating to the domestic list (column 2).

L.p. No.	Gatunek species	Śląsk Dolny (dane literaturowe) ¹	Śląsk Górny (dane literaturowe) ¹	Śląsk Dolny (nowe dane)	Śląsk Górny (nowe dane)
1	2	3	4	5	6
1.	<i>Litargus balteatus</i> LeCONTE, 1856	-	+	+	+
2.	<i>Litargus connexus</i> (GEOFFROY, 1785)	+	+	+	+
3.	<i>Mycetophagus ater</i> (REITTER, 1879)	-	+	-	+
4.	<i>Mycetophagus atomarius</i> (FABRICIUS, 1787)	+	+	+	+
5.	<i>Mycetophagus decempunctatus</i> FABRICIUS, 1801	+	+	-	+
6.	<i>Mycetophagus fulvicollis</i> FABRICIUS, 1793	+	+	+	+
7.	<i>Mycetophagus multipunctatus</i> HELLWIG, 1792	+	+	+	+
8.	<i>Mycetophagus piceus</i> (FABRICIUS, 1777)	+	+	+	+
9.	<i>Mycetophagus populi</i> FABRICIUS, 1798	+	+	+	+
10.	<i>Mycetophagus quadriguttatus</i> MÜLLER, 1821	+	+	+	+
11.	<i>Mycetophagus quadripustulatus</i> (LINNAEUS, 1760)	+	+	+	+
12.	<i>Triphyllus bicolor</i> (FABRICIUS, 1777)	+	+	+	+
13.	<i>Typhaea haagi</i> REITTER, 1874	+	+	-	+
14.	<i>Typhaea stercorea</i> (LINNAEUS, 1758)	+	+	-	+

Objaśnienie (Explanation)¹: – (BURAKOWSKI *et al.* 1986, 2000, GRZYWOCZ & SZOLTYS 1997, GUTOWSKI *et al.* 2006, KRÓLIK 1999, MELKE & GRZYWOCZ 2003, RUTA *et al.* 2012, SZAFRANIEC & SZOLTYS 1997, SZAFRANIEC *et al.* 1999, SZOLTYS 2009, SZOLTYS & GRZYWOCZ 2014).

PIŚMIENNICTWO

- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986. Chrząszcze. Coleoptera, Cucujoidea część 2. *Katalog Fauny Polski* 23(13): 1–278.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 2000. Chrząszcze. Coleoptera, Uzupełnienia tomów 2-21. *Katalog Fauny Polski* 23(22): 1–252.
- GREŃ C., SZOLTYS H., GRZYWOCZ J., KRÓLIK R. 2013. Chrząszcze (Coleoptera) Śląska Dolnego i Górnego – dotychczasowy stan poznania oraz nowe dane faunistyczne: biedronkowate (Coccinellidae). *Acta entomologica silesiana* 21: 31–52.
- GRZYWOCZ J., SZOLTYS H. 1997. Materiały do poznania koleopterofauny Górnego Śląska (Coleoptera). *Acta entomologica silesiana* 4: 14–18.
- GUTOWSKI J. M., BUCHHOLZ L., KUBISZ D., OSSOWSKA M., SUĆKO K. 2006. Chrząszcze saproksyliczne jako wskaźnik odkształceń ekosystemów leśnych borów sosnowych. *Leśne Prace Badawcze* 4: 101–144.

- KRÓLIK R. 1999. Materiały do poznania chrząszczy (Coleoptera) Górnego Śląska. *Acta entomologica silesiana* 5–6: 15–20.
- MELKE A., GRZYWOCZ J. 2003. *Carpophilus pilosellus* MOTSCHULSKY, 1851 (Coleoptera: Nitidulidae) – nowy chrząszcz w polskiej entomofaunie synantropijnej oraz interesujące dane o innych gatunkach tego środowiska. *Acta entomologica silesiana* 11: 102–105.
- NIKITSKY N. B. 2008. Mycetophagidae. In: LÖBL, I., SMETANA A. (Eds.). Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Volume 5: Tenebrionoidea: 51–55.
- RUTA R., KONWERSKI S., MILKOWSKI M., GAWROŃSKI R., KOMOSIŃSKI K., MELKE A., MARCZAK D. 2012. Nowe stanowiska Mycetophagidae (Coleoptera: Tenebrionoidea) w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne* 31: 274–287.
- SZAFRANIEC S., SZOŁTYS H. 1997. Materiały do poznania występowania chrząszczy (Coleoptera) kambio- i ksylobiontycznych w rezerwatach przyrody województwa katowickiego. *Natura Silesiae Superioris* 1: 43–55.
- SZAFRANIEC S., SZOŁTYS H., MELKE A. 1999. Materiały do poznania chrząszczy (Coleoptera) saproksylicznych w wybranych projektowanych rezerwatach przyrody byłego województwa katowickiego. *Natura Silesiae Superioris* 3: 77–86.
- SZOŁTYS H. 2009. Saproksyliczne chrząszcze (Coleoptera) rezerwatu przyrody „Ochojec”. In: PARUSEL J. B. (Ed.). Rezerwat przyrody „Ochojec” w Katowicach (Górny Śląsk). Monografia naukowo-dydaktyczna. 168–170, tab. 508–510.
- SZOŁTYS H., GRZYWOCZ J. 2014. Materiały do poznania entomofauny Polski – Coleoptera. *Acta entomologica silesiana* 22(009): 1–18 [online].

Accepted: 24 February 2015; published: 8 April 2015

Licensed under a Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>